

Budapestre vonatkozó ujságcikk

Osztályozás

614.764

Szerző:

Cím:

A Kispesti Kokszbányában.

Hely

Idő

1919

Személy

Forrás:

Nepi nap

Bp.

1919. XI. 7.

(Helv)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Ol)

A kispesti kokszbányában.

*

A Cséry-telep vājárjai között. — Hogy jutnak a szegények tüzelőhöz?

Kokszbánya? Bizony, a széniség ilyet is produkált. Kispest határában óriási területen fekszik a hajdani Cséry-telep, amely már 8—10 esztendő óta a főváros kezelésében van. Husz-harminc bőséges esztendő hulladéka, szemete halmazódott itt össze, úgy hogy már a környékbeliek Cséry-hegynek hívják. Amikor a kispesti és határos községek lakói kifogytak a favágásból, jutott eszébe valakinek, hogy télire kocszot szereznek a bányákból. A gondolatot csakhamar tett követte és rövidesen sok ezer ember, asszony, gyerek lepte el a szeméttelveget, hogy fáradságos munkával télire egy kis tüzelőre szert tegyen.

A kokszbányászat.

Ahogy a Cséry-telepre közeledünk, messziről föltűnik a „hegyen“ keletkezett, vakondturáshoz hasonló számtalan földhányás. A domb alján sok talicska, kiskocsi és más alkalmas tolószerszám sorakozik, amelyen a kitermelt kocszot szállítják haza. Fönt a dombon, a különféle csont- és bádoghulladékok mentén dolgoznak a „kocszvájárok“.

Végignéztük, miként kerül elő a hulladékból a kocsz. Asóval, kapával fölszerelt emberek már kora reggel „kinéznek“ az alkalmas területet, amelyet aztán „kitermelnek“. Néha 2—3 méternyire, de nagyon gyakran még ennél is mélyebbre ereszkednek, amíg a drága kősz előkerül. Három-négy órai megfeszített munka után szénrétegre találják, amelyet lyukasított edényeken átrostálnak, hogy megtisztítsák a salaktól. Ez a kocsz. Ez a kocsz nem más, mint

a régmúlt, bőséges esztendők ki nem égetett szénmaradványa. Ami akkor nem kellett, ma drága portéka.

Megkérdeztünk egy kocszvájárt, hogy mennyi ideig tart egy métermázsa kitermelése.

— Ha jó helyre találtunk, egy ember naponta összehoz 100 kiló kocszot. Fáradságos munka, amelyet csak kényszerűségből, munka- és tüzelő híján vagyunk kénytelenek folytatni. Hiszen ha volna munka, volna tüzelőnk, de hogy jönnének ide, ahol beteggé dolgozzuk magunkat és rajtuk levő ruhát és cipőt tönkretesszük.

Egynapos sztrájk a kokszbányában.

Az az elvtárs, aki a föntieket elpanaszolta, az alábbi érdekes esetet mondotta még el:

— Odabenn — a telepre mutatva — megirigyelték tőlünk ezt a kis kocszot, amelyet izazadságos munka után szerzünk és a multkorában vámot akartak reánk kíróni. Azt akarták, hogy vagy bizonyos összeget fizessünk, vagy a kitermelt kocsz felét adjuk át a telepnek. Nagy a nyomoruságunk, tüzelőnk egyáltalán nincsen, de ezeket a föltételeket még sem fogadtuk el. Sztrájkba léptünk. Mi, a nyomorgók, a szemétkövekben turkálók. Amikor a telepen ezt a nagy-szerű összetartást látták, szó nélkül megengedték a további kokszbányászatot, de a tulsó oldalra már nem mehetünk.

— Pedig odaát van ám jó kocsz! — hallatszott egy sóhajos hang az egyik aknából.

A tiltott kokszbányában.

Benéztünk a telepre, hogy megtudakoljuk, mennyi jogosultsága van az imént hallott panaszoknak. A telepfőügyelő elmondotta ennek a

történetet, miatti beemelt a tios helyre vezetett.

— Mintegy három-négy héttel ezelőtt olyan nagy arányokat öltött a kocszkeresés, olyan rendszertelenül és minden óvatosság híján csinálták ezt egyesek, hogy halálos szerencsétlenség történt. A beomló földréteg eltemetett egy embert, akit holtan húztak ki onnan, egy másikat meg életveszedelemesen megsebesített. A tilalomnak ez az egyik oka, a másik meg az, hogy a frissen ásott üregek komolyan veszélyeztetik a telep iparvasutját. A kocszkeresők eltemették a síneket, kivájták a töltéseket, úgy hogy ha a további ásatásokat meg nem akadályozzuk, az üzem menete megbénult volna. Kis összeg lefizetése mellett vagy a kitermelt kocsz egy részének leadásával akartuk megakadályozni a telep tönkretételét. De bizony a kocszkeresők sztrájkba léptek.

Erre a telep vezetősége a tulsó oldalra terelte a népet, ott már nemigen okozhatnak kárt.

A kokszereskedők.

Amint leereszkedtünk a Cséry-telepről, a kispesti házak egyikében-másikában több zsák kokszt láttunk. Érdeklődésünkre, hogy eladó-e a kokszt, nagyon óvatos feleletet kaptunk.

— Ezt már eladtuk, másikat meg nem hozok. De odaát még van eladó kokszt.

Átmentünk a jelzett helyre, ahol 70 koronát kértek 100 kiló koksztért.

— Ugy ég, mint a zsír, — dicsérte áruját a szegény asszony.

Hát bizony, látva azt a rettenetes megerőltetést, amellyel egy métermázsa kokszt kitermelnek, nem sokalljuk a 70 koronát. De a megvétel még nem egyértelmű a behozatallal. A román hatóság — nagyon helyesen — megtiltotta és szigoruan ellenőrzi a koksztal való üzérkedést. Egy-egy zsákot mindenki elvíhet, Kispesten még többet is fölhalmozhat, de a Budapestre szállítása nagy, leküzdhetetlen akadályokba ütközik.

A nyomoruság vámszedői a kispesti koksztal nem üzérkedhetnek.

fr.